

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

JÁNA MAZÁKA

přednesené dne 12. dubna 2011(1)

Spojené věci C-180/10 a C-181/10

Jarosław Saby

proti

Minister Finansów (C-180/10)

a

Emilian Kuś

Halina Jeziorska-Kuś

proti

Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie (C-181/10)

[žádosti o rozhodnutí o předložené otázce podané Naczelny Sąd Administracyjny (Polsko)]

„Dať z přidané hodnoty – Osoba povinná k dani – Ekonomická činnost – Prodej pozemku nabytého jako zemědělský pozemek a později přeměněného na stavební pozemek“

1. Musí být osoba, která postupně prodává parcely, které byly původně součástí pozemku nabytého jako zemědělský pozemek pro účely provozování zemědělského podniku, jehož určení bylo později v územním plánu obce překvalifikováno na pozemek určený pro výstavbu rekreačního ubytování nebo pro účely bytové výstavby a služeb, považována za osobu povinnou k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“)?
2. Odpověď na uvedenou otázku má význam nejen pro J. Sabeho (žalobce v původním řízení ve věci C-180/10), ale i pro Emilianu Kuś a Halinu Jeziorskou-Kuś (žalobci v původním řízení ve věci C-181/10), kteří požádali příslušné daňové orgány o závazné daňové stanovisko ve věci zdanění prodeje pozemků daní z přidané hodnoty.
3. Pokud jde o J. Sabeho, jedná se o postupný prodej parcel, které tvoří součást pozemku nabytého v roce 1996. V uvedené době byl tento pozemek v územním plánu zařazen do zemědělské oblasti. Jarosław Saby jako fyzická osoba, jež neprovozuje ekonomickou činnost, jej nabyl za účelem provozování zemědělské činnosti; tuto činnost provozoval v letech 1996 až 1998. V roce 1997 byl pozemek v návaznosti na změnu územního plánu překvalifikován na pozemek určený k výstavbě rekreačního ubytování. V roce 1999 jej J. Saby rozdělil na 64 parcel,

které začal prodávat. První parcela byla prodána v roce 2000.

4. V případě E. a H. Kuřových se jedná o příležitostný prodej parcel, které jsou součástí jejich zemědělského podniku. Konkrétně v roce 2004 uskutečnili třináct prodejů parcel, z toho devět parcel prodali po 1. květnu 2004, třináct obdobných prodejů uskutečnili v roce 2005 a dvacet v roce 2006. Emilian a Halina Kuřovi nabyli své zemědělský podnik jako zemědělský pozemek, na kterém nebyla povolena výstavba, a pozemek používali k zemědělské činnosti. Z tohoto titulu se poté, kdy v roce 2004 v tomto smyslu obdrželi závazné stanovisko daňové správy, registrovali jako osoby povinné k DPH v režimu daňového paušálu. V návaznosti na změnu územního plánu byla část zemědělských pozemků určena pro účely bytové výstavby a služeb.

5. V obou případech došly příslušné daňové orgány k závěru, že prodej pozemků podléhá DPH. Vzhledem k tomu, že J. Šabý i E. a H. Kuřovi s takovým výkladem nesouhlasili, podali žalobu ke správnímu soudu.

6. Naczelny Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud), (Polsko), v rámci řízení o kasačních stížnostech podaných proti rozsudkům správních soudů položil Soudnímu dvoru tři předběžné otázky; jedna z nich se týká J. Šabeho a dvou E. a H. Kuřových.

7. Otázka týkající se sporu mezi J. Šabým a Minister Finansów (ministr financí) (věc C-180/10) zní:

„Má být fyzická osoba, která na pozemku provozovala zemědělskou činnost a později tuto činnost ukončila vzhledem ke změně územního plánu, jež byla provedena z důvodů nezávislých na její vůli, majetek překvalifikovala na soukromý majetek, rozdělila jej na menší části (pozemky určené pro výstavbu rekreačního ubytování) a začala s jeho prodejem, z tohoto důvodu považována za osobu povinnou k DPH ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/112/ES[(2)], jakož i čl. 4 odst. 1 a 2 šesté směrnice 77/388/EHS[(3)], a osobu povinnou odvést tuto daň z titulu své obchodní činnosti?“

8. Dvě otázky položené v rámci sporu mezi E. a H. Kuřovými a Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie (úředitel finančního úřadu ve Varšavě) (věc C-181/10) zní:

„1. Je třeba na zemědělce podléhajícího daňovému paušálu ve smyslu čl. 295 odst. 1 bod 3 směrnice 2006/112, který prodává parcely používané k zemědělské činnosti, jež jsou v územním plánu obce určeny pro účely bytové výstavby a služeb, které však byly nabyty jako zemědělské pozemky (osvobozené od DPH), uplatnit článek 16 této směrnice, podle kterého se vyčlenění majetkových hodnot podniku pro soukromou potřebu osoby povinné k dani nebo k jiným účelům než pro účely podnikání považuje za dodání zboží za úplatu pouze tehdy, byla-li DPH z těchto majetkových hodnot plně nebo zčásti odpočitatelná?“

2. Má být zemědělec podléhající daňovému paušálu ve smyslu čl. 295 odst. 1 bodu 3 směrnice 2006/112/ES, který prodává parcely dříve používané k zemědělské činnosti, jež jsou podle územního plánu obce určeny pro účely bytové výstavby a služeb, avšak byly nabyty jako zemědělské pozemky (osvobozené od DPH), považován za osobu povinnou k dani, která je povinna odvést DPH z tohoto prodeje v souladu s běžným režimem?“

Právní rámec

Směrnice 2006/12(4)

9. Podle § 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/112(5) je předmětem DPH poskytnutí služby za úplatu uskutečněné v rámci členského státu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková.

10. Článek 9 odst. 1 směrnice 2006/112(6) zní takto:

„Osobou povinnou k dani“ se rozumí jakákoliv osoba, která na jakémkoli místě vykonává samostatně ekonomickou činnost, a to bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti.

„Ekonomickou činností“ se rozumí veškerá činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně těžební činnosti, zemědělské výroby a výkonu svobodných a jiných obdobných povolání. Za ekonomickou činnost se považuje zejména využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu z ní.“

11. Článek 16 první pododstavec směrnice 2006/112 stanoví:

„Použije-li osoba povinná k dani zboží, které tvoří součást jejího obchodního majetku, pro svou soukromou potřebu nebo pro potřebu svých zaměstnanců, ponechá-li toto zboží bez úplaty, popřípadě obecněji pokud použije-li takové zboží k jiným účelům než pro účely svého podnikání, považuje se takové použití za dodání zboží za úplatu, pokud byla DPH z dotyčného zboží nebo jeho části plně nebo zčásti odpočitatelná.“

12. Článek 296 odst. 1 směrnice 2006/112 stanoví:

„Jestliže by uplatnění běžného režimu DPH nebo zvláštního režimu podle kapitoly 1 pro zemědělce vedlo k obtížím, mohou pro ně členské státy uplatnit režim daňového paušálu, jehož účelem je náhrada DPH zaplacené při nákupu zboží a služeb zemědělci podléhajícími daňovému paušálu podle této kapitoly.“

Vnitrostátní právní úprava

13. Článek 15 zákona ze dne 11. března 2004 o dani ze zboží a služeb (dále jen „zákon o DPH“) zní:

„1. Osobou povinnou k dani se rozumí právnické osoby, organizační jednotky bez právní subjektivity a fyzické osoby, které samostatně vykonávají ekonomickou činnost ve smyslu odstavce 2, bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti.

2. Ekonomickou činností se rozumí veškerá činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně těžební činnosti, zemědělské výroby a výkonu svobodných a jiných obdobných povolání a to také tehdy, jestliže činnost byla uskutečňována jednorázově za okolností, podle kterých existoval záměr uskutečňovat činnost opakovaně. Za ekonomickou činnost se považuje rovněž využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu z ní.

[...]

14. Článek 43 zákona o DPH stanoví:

„1. Od daně jsou osvobozena

[...]

3) dodání výrobků z vlastní zemědělské činnosti zemědělcem podléhajícím daňovému paušálu a poskytnutí zemědělských služeb zemědělcem podléhajícím daňovému paušálu;

[...]

9) dodání nezastavěných pozemků s výjimkou stavebních pozemků a pozemků určených k výstavbě;

[...]“

Posouzení

K předložené otázce ve věci C-180/10

15. Podstatou této otázky předkládacího soudu je, zda se definice pojmu „osoba povinná k dani“, uvedená v čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/112, vztahuje rovněž na takovou osobu, jako je J. Šabý, která od roku 2000(7) postupně prodala 64 parcel určených podle územního plánu k výstavbě rekreačního ubytování.

16. Skutkovou situaci J. Šabeho je možné popsat následovně:

- Jaroslav Šabý nabyl dotčený pozemek v roce 1996 jako zemědělský pozemek;
- zemědělská činnost byla na tomto pozemku skutečně vykonávána v letech 1996 až 1998;
- dotčený pozemek byl v roce 1997 v návaznosti na změnu územního plánu, překlasifikován na pozemek určený pro výstavbu rekreačního ubytování;
- Jaroslav Šabý v roce 1999 po ukončení zemědělské činnosti na uvedeném pozemku a překlasifikování tohoto pozemku na soukromý majetek, pozemek rozdělil na 64 parcel a zahájil jejich prodej.

17. Vzhledem k tomu, že čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/112 definuje pojem osoby povinné k dani odkazem na ekonomickou činnost nebo, jinak řečeno, že provozování takové činnosti zakládá kvalifikaci osoby povinné k dani(8), spočívá klíčový bod odpovědi na položenou otázku v tom, zda plnění spočívající v postupném prodeji parcel představuje ekonomickou činnost.

18. Pojem „ekonomická činnost“ je v čl. 9 odst. 1 druhém pododstavci směrnice 2006/112 definován jako veškerá činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, zejména využívání hmotného nebo nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu z něj. Tento pojem „využívání“ odkazuje, v souladu s požadavky daňové neutrality společného systému DPH, na všechna plnění, bez ohledu na jejich právní formu(9).

19. Podle mého názoru lze pouze stěží zpochybnit, že prodej stavebního pozemku představuje jeden ze způsobů využití takového hmotného majetku(10) a to obzvláště tehdy, když se vezme v úvahu skutečnost, že prodej stavebního pozemku, jakožto dodání zboží za úplatu, představuje jedno z plnění podléhajících DPH ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/112 ve spojení s jejím čl. 14 odst. 1.

20. Je tak třeba ještě určit, zda byl postupný prodej parcel uskutečňován s cílem získávat z něj pravidelný příjem.

21. V tomto ohledu nelze opomenout, že otázka, zda dotčená činnost byla provozována za účelem dosažení pravidelného příjmu, představuje skutkovou otázku, kterou musí posoudit

předkládající soud s přihlédnutím k veškerým okolnostem věci(11). S ohledem na objektivní povahu rozsahu pojmu „osoba povinná k dani“ a „ekonomická činnost“, jsou v rámci tohoto posouzení cíle i výsledky dotčené činnosti irelevantní(12).

22. Soudní dvůr se již otázkou, zda k využití majetku došlo za účelem získávání pravidelného příjmu, zabýval ve věci, která vedla k vydání rozsudku van Tien(13). V uvedeném rozsudku Soudní dvůr uvedl, že využívání majetku spočívající v poskytnutí práva stavby na pozemku musí být považováno za skutečné za účelem dosahování pravidelného příjmu, i když uvedené právo bylo poskytnuto na dobu určitou.

23. Využívání majetku v projednávané věci spočívá v postupném prodeji 64 stavebních pozemků, které tvořily zemědělský pozemek. Z předkládajícího rozhodnutí vyplývá, že vlastník pozemku tento majetek rozdělil za účelem jeho postupného prodeje ve formě parcel.

24. Mám za to, že sama tato skutečnost, tedy rozdělení pozemku před jeho prodejem ve formě parcel, svědčí ve prospěch závěru, že vlastník uvedeného pozemku jednal s úmyslem uskutečňovat prodeje dotčených parcel opakovaně a v důsledku toho z nich dosahovat pravidelných příjmů. Tento závěr se nezakládá na objemu prodeje parcel, nýbrž na opakující se povaze těchto plnění.

25. Tento závěr platí bez ohledu na otázku, zda vlastník pozemku pozemek nabyl za účelem jeho dalšího prodeje. Pokud by byl přijat argument J. Šabeho, jenž byl rovněž převzat vnitrostátním soudem prvního stupně, podle kterého je v projednávané věci podstatné, že pozemek postupně prodáváný ve formě parcel nebyl nabyt s úmyslem jeho dalšího prodeje, byla by v konečném důsledku zpochybněna zásada neutrality společného systému DPH, která brání tomu, aby s ekonomickými subjekty, které uskutečňují tato plnění, bylo zacházeno v oblasti vybírání DPH odlišně(14). Jak totiž správně uvedla Polská republika, plnění spočívající v prodeji stavebních pozemků osobou, která uvedené parcely nabyla jako zemědělský pozemek s cílem provozovat na něm zemědělskou činnost, se neliší od plnění uskutečňovaných osobou, která nabyla zemědělský pozemek s úmyslem prodat jej po změně územního plánu.

26. Je tak třeba konstatovat, že záměr kupujícího při pořízení pozemku, který byl později – před tím, nežli byl postupně rozprodán – rozdělen, nemá vliv na kvalifikaci uvedených prodejů coby ekonomické činnosti ve smyslu čl. 9 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2006/112.

27. Vzhledem k tomu, že předkládající soud v položené otázce zdůraznil skutečnost, že dotčený pozemek byl před prodejem překvalifikován na soukromý majetek ve vztahu k zemědělské činnosti vykonávané vlastníkem uvedeného pozemku, je třeba ještě zkoumat, zda J. Šaby neuskutečňoval postupný prodej uvedeného pozemku ve formě parcel pro soukromé účely. Jak totiž vyplývá z judikatury, osoba povinná k dani, která uskutečňuje plnění pro soukromé účely, nejedná jako osoba povinná k dani a takové plnění v důsledku toho nepodléhá DPH(15).

28. Je sice pravda, že podle judikatury vycházející z rozsudku Armbricht(16), pokud osoba povinná k DPH prodává majetek, o kterém rozhodla, že netvoří součást jejího podniku a vyhradila jej k soukromému použití, nejedná, pokud jde o prodej této části, jako osoba povinná k dani. V důsledku toho takové plnění nepodléhá DPH.

29. Nicméně je třeba uvést, že takové rozdělení majetku se uskutečňuje ve vztahu k činností, na jejichž základě je osoba považována za osobu povinnou k dani.

30. V projednávané věci však J. Šaby kvalifikoval pozemek, který je předmětem postupného prodeje ve formě parcel, jako soukromý majetek ve vztahu ke své zemědělské činnosti. Jaroslav Šaby je však považován za osobu povinnou k DPH nikoliv z titulu své zemědělské činnosti, nýbrž

z titulu ?innosti spo?ívající v postupném prodeji parcel.

31. Z tohoto d?vodu argument, podle kterého J. S?aby kvalifikoval prodávaný majetek jako soukromý majetek, není v projednávané v?ci relevantní.

32. V souhrnu vnitrostátnímu soudu p?ísluší, aby pro účely ur?ení, zda je osoba osobou povinnou k dani ve smyslu ?l. 9 odst. 1 sm?rnice 2006/112 posoudil, zda je využívání dot?eného majetku ve form? jeho postupného prodeje uskute??ováno za účelem dosahování pravidelného p?íjmu z n?j, a p?itom vzal v úvahu všechny okolnosti v?ci, zejména indicie zám?ru uskute??ovat uvedená pln?ní opakovan?. V tomto ohledu je skute?nost, že dot?ený majetek nebyl nabyt se zám?rem ho prodat, nebo skute?nost, že dot?ený majetek byl kvalifikován jeho vlastníkem jako soukromý majetek ve vztahu k jiné ?innosti, než je ?innost, na jejímž základ? je osoba považována za osobu povinnou k dani, irelevantní.

K p?edb?žným otázkám ve v?ci C?181/10

33. Jsem toho názoru, že vzhledem ke spojitosti mezi otázkou položenou ve v?ci C?180/10 a druhou otázkou položenou ve v?ci C?181/10 je třeba zm?nit po?adí otázek.

Ke druhé otázce

34. Podstatou této otázky p?edkládajícího soudu je – jako ve v?ci C?180/10 – skute?nost, zda E. a H. Ku?ovi musí být z titulu 47 pln?ní souvisejících s prodejem parcel v letech 2004–2006 považováni za osoby povinné k dani.

35. Emilian a Halina Ku?ovi, stejn? jako J. S?aby, prodávali parcely p?vodn? nabyté jako zem?d?lský pozemek. Používali doty?ný pozemek k zem?d?lským účel?m i po p?ekvalifikování pozemk? na pozemky ur?ené pro účely bytové výstavby a služeb v návaznosti na zm?nu územního plánu. Na rozdíl od J. S?abeho se registrovali jako osoby povinné k dani podléhající da?ovému paušálu z titulu své zem?d?lské ?innosti.

36. Ve sv?tle odpov?di navrhované ve v?ci C?180/10 musí vnitrostátní soud rovn?ž v této v?ci posoudit, zda je využívání dot?eného majetku ve form? jeho postupného prodeje uskute??ováno za účelem dosahovat z n?j pravidelný p?íjem, s p?ihlédnutím ke všem okolnostem v?ci, zejména k indiciím zám?ru uskute??ovat uvedená pln?ní opakovan?.

37. Jen pro úplnost je třeba uvést, že argument uplatn?ný E. a H. Ku?ovými, podle kterého nebylo jejich zám?rem pokračovat v prodeji stavebních pozemk? v budoucnosti, není relevantní.

38. Pokud vnitrostátní soud na základ? svého posouzení dosp?je k záv?ru, že dot?ené prodeje byly uskute??ovány s cílem dosáhnout z nich pravidelného p?íjmu, byli by E. a H., Ku?ovi osobami povinnými k dani nejen výlu?n? z titulu své zem?d?lské ?innosti, nýbrž rovn?ž z titulu samotných uvedených pln?ní.

39. V takovém p?ípád? by byli E. a H. Ku?ovi osobami povinnými k dani z prodej? parcel souvisejících s jejich zem?d?lskou ?inností podle b?žného režimu, bez ohledu na jejich postavení zem?d?lských výrobc?, kte?í podléhají da?ovému paušálu uvedenému v kapitole II hlavy XII sm?rnice 2006/112. Tento záv?r je podpo?en judikaturou Soudního dvora, podle které se na jiná pln?ní než dodání zem?d?lských produkt? a poskytování zem?d?lských služeb uskute??ovaná zem?d?lcem, který v rámci provozování zem?d?lského podniku podléhá da?ovému paušálu, nadále vztahuje b?žný režim sm?rnice 2006/112(17).

K první otázce

40. Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda je článek 16 směrnice 2006/112, podle kterého použije-li osoba povinná k dani zboží, které tvoří součást jejího obchodního majetku, pro svou soukromou potřebu nebo pro potřebu svých zaměstnanců, ponechá-li toto zboží bez úplaty, popřípadě obecně veřejně použije-li takové zboží k jiným účelům než pro účely svého podnikání, považuje se takové použití za dodání zboží za úplatu, pokud byla daň z dotyčného zboží nebo jeho části plně nebo zčásti odpočitatelná, použitelná na zemědělsce podléhajícího daňovému paušálu ve smyslu čl. 295 odst. 1 bodu 3 směrnice 2006/112, který prodává parcely používané pro jeho zemědělskou výrobu, které jsou podle územního plánu určeny pro účely bytové výstavby a služeb, ale které byly nabyty jako zemědělské pozemky (osvobozené od DPH).

41. V tomto ohledu soudím, že se článek 16 směrnice 2006/112 nevztahuje na plnění uskutečňovaná E. a H. Kuřovými, která spoívají v postupném prodeji stavebních pozemků tvořících součást jejich zemědělského nemovitého majetku.

42. Jak Evropská komise správně uvedla ve svém písemném vyjádření, pokud části nemovitého zemědělského majetku, který tvoří nedílnou součást zemědělského podniku zemědělsce podléhajícího paušální dani, změní určení a pokud tyto části přestanou být používány pro zemědělskou výrobu, aby byl možný jejich postupný převod, jedná se stále o využívání majetku určeného pro podnik dotčené osoby povinné k dani uskutečňované pro ekonomické účely. V důsledku toho se nejedná o využívání majetku, který osoba povinná k dani určila pro svou osobní potřebu nebo který použije k jiným účelům než pro účely svého podnikání, jak vyžaduje článek 16 uvedené směrnice.

Závěry

43. S ohledem na předcházející úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené Naczelny Sąd Administracyjny odpověděl následovně:

„1. Pro určení, zda je daná osoba osobou povinnou k dani z přidané hodnoty ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, vnitrostátnímu soudu přísluší, aby posoudil, zda je využívání dotčeného majetku ve formě jeho postupného prodeje uskutečňováno za účelem dosahování pravidelného příjmu z něj, a přitom vzal v úvahu všechny okolnosti věci, zejména indicie záměru uskutečňovat uvedená plnění opakovaně. V tomto ohledu je skutečnost, že dotčený majetek nebyl nabyt se záměrem ho prodat, nebo skutečnost, že dotčený majetek byl kvalifikován jeho vlastníkem jako soukromý majetek ve vztahu k jiné činnosti, než je činnost, na jejímž základě je osoba považována za osobu povinnou k dani z přidané hodnoty, irrelevantní.

2. Daná osoba je osobou povinnou k dani z přidané hodnoty z prodejů parcel souvisejících s její zemědělskou činností podle běžného režimu, bez ohledu na její postavení zemědělského výrobce, na kterého se vztahuje daňový paušál stanovený v kapitole II hlavy XII směrnice 2006/112.

3. Článek 16 směrnice 2006/112 se nevztahuje na zemědělsce podléhajícího daňovému paušálu ve smyslu článku 295 uvedené směrnice, který postupně prodává parcely určené pro účely bytové výstavby a služeb, pocházející z rozdělení zemědělského nemovitého majetku.“

1 – Původní jazyk: francouzština.

- 2 – Směrnice Rady ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daní z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, s. 1).
- 3 – Šestá směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daní (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23).
- 4 – Vzhledem k období, ve kterém nastaly skutečnosti vedoucí k věci C-180/10, je použitelná jak šestá směrnice, tak směrnice 2006/112, jež šestou směrnicí zrušila a nahradila k 1. lednu 2007. Pro účely tohoto stanoviska odkazují pouze na relevantní ustanovení směrnice 2006/112, jelikož uvedená ustanovení jsou v zásadě obdobná odpovídajícím ustanovením šesté směrnice.
- 5 – Toto ustanovení odpovídá čl. 2 bodu 1 šesté směrnice.
- 6 – Uvedené ustanovení odpovídá čl. 4 bodu 1 a 2 šesté směrnice.
- 7 – V tomto ohledu je třeba uvést, že vycházím z předpokladu, že prodej pozemků pokračoval i po 1. květnu 2004, i když to není výslovně uvedeno v předkládacím rozhodnutí. Pokud by tomu tak nebylo, Soudní dvůr by nemohl na položenou otázku odpovědět.
- 8 – Viz obdobný rozsudek ze dne 3. března 2005, Fini H (C-32/03, Sb. rozh. s. I-1599, bod 19).
- 9 – Rozsudky ze dne 21. dubna 2005, HE (C-25/03, Sb. rozh. s. I-3123, bod 39); ze dne 26. června 2007, Hutchinson 3G a další (C-369/04, Sb. rozh. s. I-5247, bod 32), a ze dne 6. října 2009, SPÖ Landesorganisation Kärnten (C-267/08, Sb. rozh. s. I-9781, bod 20).
- 10 – Soudní dvůr již za využívání hmotného majetku považoval například pronájem hmotného majetku (rozsudek ze dne 26. září 1996, Enkler, C-230/94, Recueil, s. I-4517, bod 21), nebo poskytnutí práva stavby na pozemku jiné osobě vlastníkem tohoto pozemku (rozsudek ze dne 4. prosince 1990, van Tien, C-186/89, Recueil, s. I-4363, bod 19). Naopak činnost spočívající ve vydávání povolení, která ekonomickým subjektem, v jejichž prospěch byla vydána, umožňují využívat práva, která z nich plynou tím, že ve veřejnosti nabízí za úplatu služby na trhu telekomunikací, nepředstavují využívání hmotného majetku (rozsudek ze dne 26. června 2007, T-Mobile Austria a další, C-284/04, Sb. rozh. s. I-5189, bod 44). Totéž platí pro činnosti spočívající v zajišťování styku s veřejností, poskytování informací, organizaci společenských událostí a dodávání propagačních materiálů dalším složkám politické strany, jakož i v organizaci každoročního plesu (rozsudek SPÖ Landesorganisation Kärnten, uvedený výše v poznámce pod čarou 9, body 18 a 21).
- 11 – Viz v tomto smyslu rozsudek Enkler (uvedený výše v poznámce pod čarou 10, body 24 a 30).
- 12 – Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 21. února 2006, University of Huddersfield (C-223/03, Sb. rozh. s. I-1751, bod 47), a T-Mobile Austria a další (uvedený výše v poznámce pod čarou 10, bod 35).
- 13 – Uvedený výše v poznámce pod čarou 10.
- 14 – Rozsudek ze dne 16. září 2008, Isle of Wight Council a další (C-288/07, Sb. rozh. s. I-7203, bod 42).
- 15 – Rozsudky ze dne 4. října 1995, Armbrrecht (C-291/92, Recueil, s. 2775, body 16 a 17), a

ze dne 8. března 2001, Bakcsi (C-415/98, Recueil, s. I-1831, bod 24).

16 – Uvedený výše v poznámce pod čarou 15.

17 – Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 15. července 2004, Harbs (C-321/02, Sb. rozh. s. I-7101, body 31 a 36), a ze dne 26. května 2005, Stadt Sundern (C-43/04, Sb. rozh. s. I-4491, bod 20).